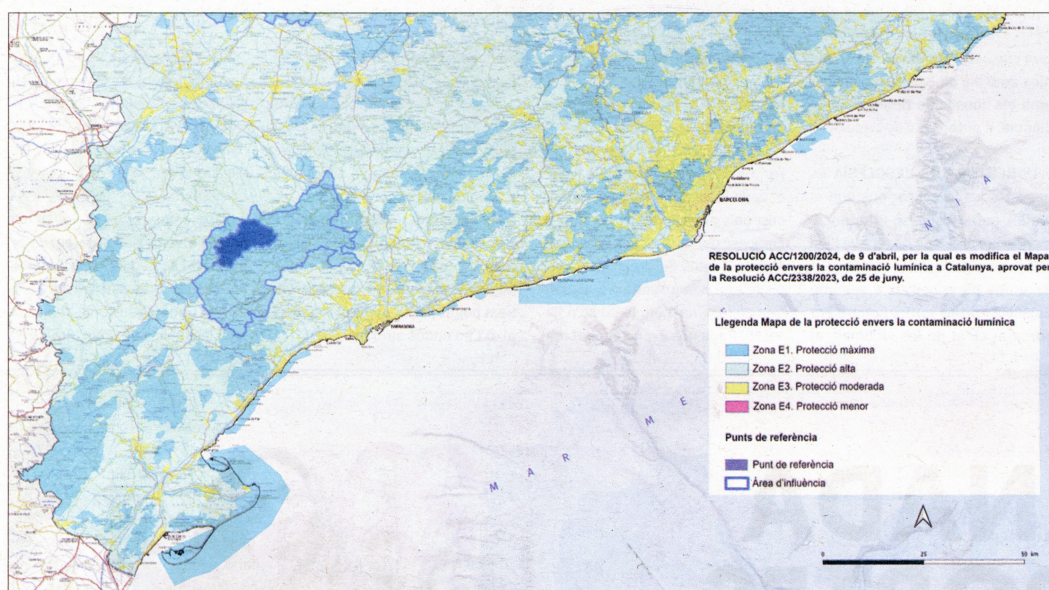

Al cel del Parc Natural dels Ports s'hi poden arribar a veure 5.000 estrelles durant l'any

La Junta Rectora del Parc inicia el procés per a protegir la qualitat del seu cel nocturn, per a atraure el turisme astronòmic i per a reduir la contaminació lumínica dels diferents municipis

Actualització del 2024 del mapa de la protecció envers la contaminació lumínica. Les zones de referència, més fosques, com la del Montserrat [a la imatge] i altres del Pirineu i Prepirineu i les seues àrees d'influència, disposen del segell Reserva Starlight a què també aspiren els Ports.

Terres de l'Ebre Ò.M.J.

La Junta Rectora del Parc Natural dels Ports ha acordat iniciar el procés per a protegir la qualitat del seu cel nocturn. La decisió l'ha pres partint dels resultats de les campanyes de mesurament i predicció de la qualitat del cel nocturn que la Direcció General de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental, del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, duu a terme des de 2012, i que han confirmat que este espai natural disposa d'un cel nocturn d'una qualitat excel·lent.

Esta classificació implica que, a ull nu, se pot observar perfectament la Via Làctia, que durant l'any s'hi poden arribar a veure més de 5.000 estrelles i que no es detecta contaminació lumínica de forma evident. Se tracta de les condicions mínimes

per a optar a certificacions de reconeixement internacional, com la Reserva Starlight, vinculada a la promoció de l'astroturisme. A Catalunya, ja disposen d'este segell la Serra del Montsec, el Parc Nacional d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici, i les Muntanyes de Prades i Serra de Montserrat. Segons explica el director del Parc Natural dels Ports, Toni Curcó, l'experiència del Montserrat pot ser un bon mirall en este sentit.

Curcó explica que hi ha un marc normatiu previ a este projecte que ordena "tota la qüestió de l'enllumenat per a protegir el medi nocturn". Fruit d'això, hi ha un mapa de protecció envers la contaminació lumínica [a la imatge] que classifica els territoris en funció dels nivells de protecció: màxima, alta, moderada i menor. Els espais naturals protegits, com és el cas del Delta o dels Ports,

normalment tenen els nivells més alts de protecció i la primera fase és mesurar de quina manera l'enllumenat pot afectar la qualitat del cel nocturn. Als Ports, durant els primers anys dels mesuraments, se van utilitzar vehicles amb sensors que circulaven per la xarxa de carreteres i recollien, per tant, dades disperses i puntuals. Més recentment se van situar dos sensors en punts fixos sense circulació motoritzada que donen dades en continu, durant tot l'any, però limitades a dos indrets concrets: un sensor se va situar al Mas de Quicuet, a la Terra Alta, i un altre a Cova Avellanès, al Baix Ebre, i estos ja van donar "uns resultats molt bons", segons Curcó.

FINIS AL 2028 Ara, la Junta Rectora del Parc Natural dels Ports impulsarà actuacions per a millorar l'enllu-

La llum blava és la més perjudicial per a la visió de les estrelles i per al medi ambient i els éssers vius

menat públic dels municipis de l'entorn, amb l'objectiu de reduir la contaminació lumínica i reforçar la qualitat del cel nocturn. Estes accions se finançaran a través d'ajuts de la Generalitat destinats als ens locals i s'utilitzarà l'experiència tècnica de la Diputació de Tarragona.

El Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica destina fins al 2028 més de 9 milions d'euros a accions per a reduir l'impacte ambiental de l'enllumenat exterior en espais naturals especialment

sensibles a la contaminació lumínica. Estos ajuts se financen a través del Fons Climàtic, que es nodrix amb el 50% de la recaptació de l'impost sobre les emissions de CO2 dels vehicles i el 20% de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient. Enguany està prevista la publicació d'una convocatòria d'ajuts per a ens locals que prioritzarà els municipis especialment protegits envers la contaminació lumínica. En el cas dels Ports, hi estan afectats com a mínim Arnes, Horta de Sant Joan, Prat de Comte, Pauils, Alfara, Roquetes, Tortosa, Mas de Barberans i la Sénia. Curcó matisa que no vol dir que totes les mesures se puguin aplicar a tot arreu, perquè per exemple Tortosa té un nucli urbà molt gran i divers i caldria fer una zonificació. "Primer farem una diagnosi de cada municipi i a partir d'aquí s'oferirà a estos municipis accés a un finançament específic per a fer millores. És molt necessària la complicitat entre totes les administracions", manifesta.

Gràcies a este programa, ja s'han impulsat actuacions en municipis d'altres espais naturals amb protecció del cel nocturn. Ara, el Parc Natural dels Ports inicia el procés per a sumar-s'hi.

PROTEGIR EL CEL I REDUIR LES EMISSIONS

L'objectiu del projecte és doble: preservar el patrimoni natural nocturn de les zones amb cel més fosc de Catalunya i reduir, com a mínim, un 60 % les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle associades a l'enllumenat exterior. Per a assolir este objectiu, les actuacions se despleguen en quatre línies principals: suport a la planificació; ajuts per a modernitzar les instal·lacions d'enllumenat; sistemes de mesura, predicció i avaluació de la qualitat del cel i accions de divulgació, formació i sensibilització.

La contaminació lumínica té un impacte directe negatiu en els ecosistemes i en la biodiversitat. Una llum mal dissenyada o mal orientada altera els hàbits de la fauna, dificulta la conservació de l'entorn o el descans humà a les nits i incrementa el consum energètic. Per això, el projecte aposta per un enllumenat exterior eficient i ambientalment responsable: cal utilitzar llum de tonalitat càlida, o preferentment ataronjada i evitar, en la mesura del possible, la llum blava, que és la més perjudicial per a la visió de les estrelles, el medi ambient i els éssers vius.